

HØRSELSKONTAKTEN

Nr. 1 Juli 1998

KURS/SAMARBEIDSMØTE I BODØ 13. OG 14. MAI

Takk for sist, alle sammen!

Det var svært positivt for oss å få så stor oppslutning til vårt samarbeidsmøte mellom hørselskontaktene i kommunene og oss på Hjelpemiddelsentralen og Hørselssentralen. Vi synes det er verdifullt å kunne møtes på denne måten, både innenfor de formelle rammene og mer uformelt utenfor det oppsatte programmet. Det er vårt håp at deltakerne sitter igjen med en positiv opplevelse av møtet.

Beklageligvis er geografien i vårt fylke slik at programmet ble amputert hjemreisedagen. Dette er synd, fordi det var viktige ting vi ønsket å gjennomgå med dere alle samlet.

Kanskje betyr dette at det er uheldig å arrangere slike felleskurs i Bodø på grunn av kommunikasjonsmessige forhold, og at løsningen i framtiden blir å arrangere kurs i to eller tre regioner.

Her følger, ikke et referat, men en oppsummering av problemstillinger som ble tatt opp i løpet av de to dagene.

God sommer!

Hilsen oss i arrangementskomiteén

Randi Åsheim Rebekka Hagen Nykmark
Liv-Grethe Heffermehl Jan Erik Israelsen

KOMMUNALT UTPRØVINGSLAGER

Det kom spørsmål om kommunene kan få et lokalt, lite utprøvinglager av hjelpemidler. Dette er særlig aktuelt for samtaleforsterkere, men også andre hjelpemidler har vært nevnt. **Foreløpig kan ikke dette gjennomføres.**

Hjelpemiddelsentralen foreslår at hver kommune selv anskaffer minimum en samtaleforsterker til bruk ved behov, også til demonstrasjon og ved utprøvinger.

Se prisliste over samtaleforsterkere på side 2.

INFORMASJON TIL KOMMUNELEDEREN

Der er et ønske fra deltakerne at ledelsen i helse- og omsorgstjenesten i sterkere grad informeres om den aktiviteten som skjer på dette feltet. Dette kan skje gjennom kurs eller

møter med ledelsen.

Hørselskontaktene føler at det må settes krav til ledelsen om ressurser til hørselskontaktordningen. Det må settes av tid til arbeidet med hørselshemmede. Arbeidet må ikke gå ut over kollegene, og hørselskontaktene må få aksept for det arbeidet de gjør. Denne oppgaven er kommunens ansvar.

Problemstillingen er registrert av Hjelpemiddelsentralens ledelse.

Ill. av Gunnar Bøen, gjengitt med tillatelse fra Sintef Rehab

HØRSELSKONTAKTEN er et informasjonsblad til de kommunale hørselskontaktene i Nordland. Utgiver er Hjelpemiddelsentralen i Nordland og Hørselssentralen, Nordland sentralsykehus. Redaktør: Jan Erik Israelsen

Vi tar gjerne imot stoff fra hørselskontaktene, og tips om ting som vi bør ta opp.
Adresse: **Hørselssentralen, Nordland sentralsykehus, 8017 Bodø**

HENVISNING TIL HØRSELSSENTRALEN

Hørselssentralen ved Nordland Sentralsykehus har i en del år praktisert en ordning hvor hørselshemmede som tidligere har fått tilpasset høreapparater ved sentralen, har blitt tatt inn til ny høreapparat-tilpasning uten henvisning fra lege. **Dette er det slutt på.**

Alle som skal ha time for høreapparat-tilpasning ved Hørselssentralen, skal normalt være henvist fra lege i primærhelsetjenesten eller fra annen lege utenfor Nordland Sentralsykehus, fortrinnsvis fra lege i primærhelsetjenesten.

Hovedregelen er at det skal ha gått minst seks år siden det sist ble gitt stønad til høreapparat, før det kan gis stønad over folketrygden til nytt høreapparat. Ved henvisning før det er gått seks år, bør behovet for nytt høreapparat begrunnes særlig, med opplysninger om hvorfor de «gamle» ikke lenger fungerer.

Høreapparatbrukere som trenger nye ørepropper, kan fortsatt selv bestille time for å få tatt avtrykk av ørene. Det samme gjelder dersom høreapparatene behøver etterjustering en tid etter endt høreapparat-tilpasningen.

OVERSIKT OVER HØREAPPARATBRUKERE I KOMMUNENE

Hørselssentralen eller øre-nese-halslege har, ut fra hensyn til personvern og taushetsplikt, ikke anledning til å levere ut liste over høreapparatbrukere i den enkelte kommune. Problemstillingen er tidligere tatt opp med Helserettsavdelingen i Statens Helsetilsyn, som ga dette svaret.

NB! Kommunen kan selvsagt søke Datatilsynet om konsesjon til å ha slik oversikt.

INFORMASJONSBROSJYRE

Under samarbeidsmøtet ble det spurt etter en «mal» til en informasjonsfolder som kommunen kunne bruke til å presentere sine hørselskontakter med.

Vedlagt følger forslag til tekst og oppsett til en slik folder. Dette kan kopieres fritt, og det kan endres slik at den passer for det tilbudet dere kan tilby. Forsiden får dere utforme selv, likedan opplysninger om hvem dere er og hvor dere kan treffes.

Brosjyren vil være til hjelp, slik at dere blir bedre kjent for brukerne i kommunen. Vi vil derfor foreslå at den legges ut på legekontor /lege-senter, helsestasjon, trygdekontor, sosialkontor, alders- og sykehjem, apotek o.l. Den kan også brukes som «visittkort» ved hjemmebesøk o.l.

NYTTIG UTSTYR

Oticon A/S selger en enkel nylonkoffert med enkelt serviceutstyr (stetoclip, batteritester, renseutstyr for ørepropp). Den har plass for batterier, voksfiltre, saks og annet utstyr en kan ha behov for. Den er laget for foreldre med hørselshemmede barn, men burde dekke behovet de fleste hørselskontaktene har. Den burde også være egnet for alders- og sykehjem. Prisen er kr. 390,-.

Medisan A/S leverer en tang til å utvide høreapparatslanger med, slik at slangene blir lettere å sette på. Denne er rel. dyr, kr. 270,-, men mange ønsker et slikt hjelpemiddel.

GN Danavox Norge A/S leverer en slange med «smokk» til ca. kr. 150,-. Den kan brukes sammen med stetoclip til å lytte på alt-i-øret høreapparater.

Det er ønskelig at hørselskontaktene har mulighet til å lytte på teleslynger for å kontrollere om de virker. Hjelpemiddelsentralen oppfordrer alle kommunene til å anskaffe minst en samtaleforsterker for demonstrasjon og utprøving. Velges samtaleforsterker med innebygget telespole, har en også et egnet hjelpemiddel til å kontrollere teleslynger med. Til Hörat leveres løs, utvendig telespole.

Aktuelle modeller samtaleforsterkere:

Transett Favorit m/telespole (GN Danavox Norge A/S)	ca. kr. 1.500,-
Bellman m/telespole (AurisMed AS)	ca. kr. 1.200,-
Hörat Original (Norsk A/S Philips, avd. høreapp.)	ca. kr. 2.000,-
Telespole til Hörat	ca. kr. 500,-

«**Slyngbøyle**» (Audiotronics A/S) kr. 990,-
(Slyngbøylen inneholder ikke mikrofon, og kan bare brukes til å lytte på teleslynge med).

STUDIEMATERIELL - «PROBLEMER MED HØRSELEN?»

Studieheftene «Problemer med hørselen?» kan igjen skaffes. De leveres i en pakke med fem temahefter, studiehefte og en lyd kasset.

Temaheftene egner seg godt til:

- kurs i bruk og stell av høreapparater.
- studiesirkler.
- kurs for hørselskontakter og annet helsepersonell.

Hefte 1: *Hørselshemmede og nedsatt hørsel*

Hefte 2: *Høreapparat*

Hefte 3: *Hørselstekniske hjelpemidler*

Hefte 4: *Hørsel, helseskadelig støy og lydmiljø*

Hefte 5: *Hvem kan hjelpe*

Pakken koster kr. 200,- + porto, og kan bestilles hos:

GRANADA AS, Postboks 377, 1753 Halden

Tlf.: 69 19 50 00

FEILSØKINGSSKJEMA

Feilsøkingsskjema og oppdatert adresseliste til høreapparatimportørene følger som vedlegg.

HENVISNINGSSKJEMA

For fremtiden vil observasjonsskjemaet sendes ut sammen med henvisningen til hørselskontakten. Dette er for at nye hørselskontakter skal vite hvilken «bestilling» de får. Samme rutiner er foreslått brukt av hørselssentralene ved Namdal sykehus og Harstad sykehus, og av Narvik øre-nese-hals-klinikk.

Henvisingsskjema til Hjelpemiddelsentralen tas i bruk i tilfeller hvor kommunen føler behov for bistand i forbindelse med utredning av den hørselshemmedes situasjon.

UTFYLING AV SØKNADSSKJEMA

Mange er opptatt av de nye instruksjonene i forbindelse med utfylling av krav-/søknadsskjema for tekniske hjelpemidler. Vi forholder oss til retningslinjer om dette, som er gitt til alle kommunene, fra Vedtaksenheten ved Hjelpemiddelsentralen. Vi viser også til informasjonen som står på baksiden av skjemaene.

Er fortsatt noe uklart i denne sammenhengen, kan dere kontakte Vedtaksenheten.

VENTETID PÅ VEDTAK OG HJELPEMIDLER

Det er misnøye med at det periodevis er lang ventetid for søknader om tekniske hjelpemidler blir behandlet og vedtak blir fattet. Årsaken til lang saksbehandlingstid ved HMS skyldes særlig to forhold:

- Vedtaksenheten er underbemannet, og det arbeides for tiden med å få økt antall saksbehandlere.
- Et annet forhold som virker inn på saksbehandlingstiden, er begrunnelsen i søknadene. Dersom denne er mangelfull, må nødvendig informasjon innhentes, og ventetiden forlenges.

Likeså framkom det misnøye i forbindelse med at det i vår var svært lang ventetid på hjelpemidler (IR-anlegg) fra en av våre leverandører. Årsaken til dette var at leverandøren hadde vansker med å skaffe til veie disse hjelpemidlene i takt med etterspørselen. Hjelpemiddelsentralen ble på samarbeidsmøtet anmodet om å sende ut beskjed til brukere som blir berørt i slike tilfeller. Vi beklager sterkt situasjonen, og HMS vil bestrebe oss på å imøtekomme dette ønsket om problemet skulle oppstå igjen.

FAGLIG OPPDATERING/KURS

Dette kurset/møtet var ment som et samarbeidsmøte hvor samarbeid og rutiner skulle drøftes og hvor informasjon skulle gis.

Mange av hørselskontaktene hadde behov for mer kunnskap om høreapparater og hørselstekniske hjelpemidler. Dette vil kommunene få tilbud om i form av fagkurs, enten arrangert i kommunen eller i regionen.

Det framkom ønsker om at Hørselssentralen og Hjelpemiddelsentralen ved senere kurs av denne typen hadde hver sin dag, i stedet for at temaene ble «blandet». Dette er notert.

Det var for øvrig mange positive tilbakemeldinger på besøkene ved Hørselssentralen og Hjelpemiddelsentralen. Det ble også gitt uttrykk for at det var inspirerende å møte andre hørselskontakter. Møtet har vært en inspirasjonsfaktor - «... har fått gløden tilbake».

BRUKERE I INSTITUSJON

Der hvor brukeren selv ikke er i stand til å ta ansvar for høreapparat eller andre tekniske hjelpemidler, må institusjonen ta ansvar for at hjelpemidlene fungerer og blir brukt.

Hørselskontaktene bør bistå ved behov.

Adressat:

B

HØRSELSKONTAKTORDNINGEN I NORDLAND - EN OPPSUMMERING

- I. Vi har kommunale hørselskontakter i alle kommunene i Nordland, unntatt Bodø. En del av disse kontaktpersonene har fått opplæring og oppfølging gjennom bl.a. Hørselssentralens prosjekt, og de resterende er kommet til som et resultat av Hjelpemiddelsentralens arbeid over år. Hjelpemiddelsentralen krever bl.a. at kommunen skal ha en slik kontaktperson før hørselseksjonen involverer seg i arbeid i kommunen i form av hjemmebesøk o.l.
- II. Gjennom prosjektarbeid finansiert av Helse- og sosialdepartementet har Hørselssentralen avtale om bruk av kommunale hørselskontakter med en del av kommunene i fylket. Gjennom diskusjon med de hørselskontaktene som var til stede, er vi blitt enige om at hørselskontaktene også skal involveres i forbindelse med høreapparatbruk. Det er unaturlig å lage et skille mellom høreapparater og andre hørselstekniske hjelpemidler.
- III. Enkelte av hørselskontaktene har arbeidet med hørselshemmede siden like etter at Hjelpemiddelsentralen ble opprettet, og noen er helt nye. Hvilken service hørselskontaktene kan gi, vil derfor variere fra kommune til kommune. Det vil imidlertid være en kontinuerlig opplæringsprosess, hvor det holdes kurs ute i kommunene. Slik situasjonen er nå, vil denne opplæringen i hovedsak skje av Hjelpemiddelsentralen (også det som gjelder høreapparater).
- IV. I enkelte kommuner er det satt av ressurser til arbeidet som hørselskontakter, og tjenesten har høy kvalitet. I andre kommuner kommer denne funksjonen «på toppen av» de daglige gjøremål, og hørselskontaktene er frustrerte over stadig nye oppgaver. Det er klart at oppfølging av hørselshemmede er et kommunalt ansvar.
- V. Hovedmålsettingen fra Hørselssentralens side med opprettelse av hørselskontakter, er å få en oppfølging av alle høreapparatbrukerne, en tid etter avsluttet høreapparatilpasning. Hensikten er å oppdage høreapparatbrukere som har problemer, før de har plagdes så lenge at de gir opp. Vi har derfor følgende prosedyre:
 - A. Hørselssentralen, Hjelpemiddelsentralens hørselseksjon og eventuelle øre-nese-halssenter sender melding på eget skjema til den kommunale hørselskontakten når en hørselshemmet enten har fått tilpasset høreapparat(-er) eller har fått tildelt hørselstekniske hjelpemidler.
 - B. Hørselskontakten foretar en etterkontroll i form av hjemmebesøk ca. 1 måned etter avsluttet behandling eller etter at hjelpemidlene er montert/utlevert.
 - C. Hørselskontakten sender etter gjennomført hjemmebesøk observasjonsskjema til den instans som har henvist. Av observasjonsskjemaet skal det framgå klart om den hørselshemmede er blitt hjulpet eller trenger oppfølgende kontroll.
- VI. For rutiner for samarbeid mellom kommunen og Hjelpemiddelsentralen, viser vi til Hjelpemiddelhåndboken. Den er utlevert til alle kommuner v/hovedkontaktperson og hørselskontakt.
- VII. Siktemålet er at hørselskontaktene skal være kommunens ressursperson innenfor området hørselshemning. De skal derfor bidra til å gjøre sin funksjon kjent i kommunene, og øke oppmerksomheten rundt hørselshemmedes problemer. Målet er at alle hørselshemmede som trenger hjelpemidler eller oppfølging, skal få hjelp. Hørselskontaktene kan derfor brukes også for å få en evaluering f.eks. av de problemer hørselshemmede har som ønsker utskifting av høreapparater før seks år, eller for å få en avsluttende kontroll der hvor høreapparatbrukeren ikke klarer å komme tilbake til avsluttende kontroller i forbindelse med tilpasningen.